

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

SAAMBINDER

Gereformeerde Gemeente Oosterend

21/05/2020
jaargang 98

nr **34**

Van 2000 tot 2004 wordt de gemeente van Oosterend gediend door ds. T.M. van Dijk. Na zijn overlijden, op 16 februari 2015, schrijft ds. J. van Rijswijk onder meer: 'Onze oude broeder was van eeuwigheid verkoren, in de tijd door God opgezocht. Eeuwig wonder, als God een mens Zijn genadescepter toereikt. Het leven van ds. Van Dijk was persoonlijk en ambtelijk een leven van strijd. Ook ds. Van Dijk was een mens, een zoon van Adam.

Hij had ook zonden en ongerechtigheden en hij wist dat hij van genade alleen kon en mocht leven. Alles wat van ds. Van Dijk was, blijft hier in het graf achter. Het werk Gods in zijn hart en leven verheerlijkt, zal juichen tot Gods eer! Gods moegestreden kind, Zijn knecht is thuisgekomen, enkel en alleen op grond van het bloed van het Lam: Die, na kortstondig ongeneugt, mij eindelijk verheugt'.

Hemelvaart

Hadden de discipelen geen onderwijs gekregen aangaande het Hemelvaartsfeit? Aan elke geloofsoefening gaat toch onderwijs vooraf?

En het geschiedde als Hij hen zegende, dat Hij van hen scheidde, en werd opgenomen in den hemel.

Lukas 24:51

Had de Heere oudtestamentisch geen onderwijs gegeven aangaande de heilsfeiten? Had de Heere Jezus Zijn discipelen niet voorbereid op Zijn hemelvaart? Had Hij met hen niet gesproken over Zijn heengaan om Zijn Kerk een plaats te bereiden? Had Jezus op de berg der verheerlijking niet reeds laten zien wat Hem wachtte? Veel later heeft Petrus het in een van zijn brieven verwoord: 'Want Hij heeft van God den Vader eer en heerlijkheid ontvangen, als zodanig een stem van de hoogwaardige heerlijkheid tot Hem gebracht werd: Deze is Mijn geliefde Zoon, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb' (2 Petr. 1:17). Was dat geen voorspel op Zijn verhoging, toen Hij als Middelaar voor de diepten van Zijn borglijden stond? Door de diepten van Zijn lijden en sterven zou Hij uitermate verhoogd worden. Zou Petrus op de Hemelvaartsdag niet aan deze gebeurtenis hebben teruggedacht? Hoeveel onderwijs had Petrus ontvangen, wat hij aanvankelijk niet verstond? Hoeveel onderwijs krijgt Gods volk, wat pas veel later wordt verstaan? Dan krijgt een mens licht over licht. Dan krijgen we niet alleen onderwijs aangaande de heilsfeiten, maar dan mogen we die ook verstaan. Dat zijn de heilgeheimen Gods die Hij, naar Zijn vredeverbond, aan Zijn vrienden toont.

Op weg naar de Olijfberg

Zie de Heere Jezus gaan met Zijn discipelen. Het is alles zo anders geworden. Ze weten nu meer dan veertig dagen geleden. Er waren verschillende ontmoetingen geweest met de opgestane Levensvorst. De ene discipel had Hem meer mogen ontmoeten dan de andere. De ene moest er dieper door dan de andere. Nu zijn ze op weg naar de Olijfberg en weer komen ze in hun blindheid

openbaar. De Heere zal de blinden leiden. Dat moet steeds maar weer ingeleefd worden: blind te zijn in 's hemels wegen. Ze denken nog zo aards over het Koninkrijk van Koning Jezus. Ze vragen zelfs wanneer het Koninkrijk aan Israël weder opgericht zal worden. Zo zijn ze op de Olijfberg aangekomen.

'En het geschiedde...' God bepaalt de tijd van deze verhoging. De Vader openbaart hier het Goddelijke welbehagen in Zijn geliefde Zoon. Dat had Petrus toch duidelijk gehoord op de berg der verheerlijking? Daar had God de Vader toch Zijn lieve Zoon aangewezen als de Middelaar Die Gods deugden zou gaan verheerlijken? Een mens moet zichzelf maar leren kennen in zijn blindheid en dwaasheid. Menigmaal spreken we in onze dwaasheid over de heerlijkste dingen van Gods Koninkrijk, maar we verstaan er niets van. Op de Olijfberg verheerlijkt God de Vader Zijn geliefde Zoon, zoals Hij dat op de berg der verheerlijking reeds getoond had. Petrus kon het toen niet bevatten en hij verstaat het nog steeds niet, maar na dezen zou hij het gaan verstaan tot nut van zijn onsterfelijke ziel.

Opgenomen in de hemel

Zie, daar neemt God de Vader Zijn Zoon op in de hemel der hemelen. Al zegenend vaart Jezus op vanaf de Olijfberg. Hij bidt Zijn discipelen die zegen niet alleen toe, maar als de verhoogde Hogepriester doet Hij hen metterdaad in Zijn zegen delen. Het is de zegen des Vaders en de zegen des Zoons en de zegen des Heiligen Geestes. De liefde vanuit het Vaderhart Gods wordt geproefd. Die liefde hebben ze zo nog nooit ervaren.

Lezers, het is een onuitsprekelijk wonder om onder die zegenende handen de liefde des Vaders te mogen proeven! Vanwege die liefde zinkt de ziel weg in aanbiddende verwondering. Die zegen gaat alle zegeningen te boven. De discipelen worden bij God vandaan gezegend, voor tijd en eeuwigheid, naar ziel en lichaam beide. Dan heeft de wereld geen enkele waarde meer, maar dan heeft God alle waarde. Onder de doorboorde handen van de verhoogde Middelaar genieten ze hemelse vrede en zalige vreugde. Daarin is geen enkel tekort

ds. G. Beens,
Kootwijkerbroek

In dit nummer

4 Een thuiskomen bij de Vader

7 Puriteinen in New England [1]

20 Kerkelijke bevestiging van het huwelijk

- 2** Hemelvaart
- 3** Leren op de school van Christus [21]
- 5** De bekroning van het volbrachte werk
- 6** Bijbelstudie [3] Taak van Titus
- 8** Een verbinder in Woerden
- 9** Monica, Augustinus' moeder [3]
- 10** Commentaar: Wij en onze vaders
- 11** Uit vroeger jaren
- 12** Boekennieuws
- 13** Kerknieuws
- 13** Berichten
- 13** Kerkdiensten
- 19** Jeugdrubriek

Leren op de school van Christus [21]

of gebrek. Zulk een Hemelvaartsdag te mogen beleven, gaat werkelijk alles te boven. 'Zalig, zalig, niets te wezen in ons eigen oog voor God!' God de Vader is verheerlijkt in de volbrachte arbeid van Zijn lieve Zoon en daarom kan Hij Zijn liefde uitlaten aan zulk een ellendige, goddeloze zondaar. 'En het geschiedde...' Dat is een punt in de tijd die een mens zijn leven lang niet meer vergeet. Dat zijn van die geloofsoefeningen waaraan geestelijk onderwijs voorafging, maar wat toen niet verstaan werd. Dan is Hemelvaart geen beschouwing meer, maar beléving. Verlangt u ernaar om te mogen delen in de zegen van de verhoogde Middelaar? Daarin ligt een rijkdom van genade voor een alles verbeurd hebbend zondaar. Zulk een mens heeft in zichzelf geen bestaansgrond voor God. Die heeft alle rechten verloren, maar die mag in Christus een recht bij God ervaren. Dat is het leven van het leven.

Voorwerpelijk en onderwerpelijk

Naar Zijn lichamelijke tegenwoordigheid scheidde Jezus van de Zijnen, maar ze hadden rijke en heerlijke gedachten van hun Zaligmaker. 'En zij waren allen tijd in den tempel, lovende en dankende God. Amen' (Luk. 24:53).

Het is een onuitsprekelijk wonder als een mens zo de vruchten van de Hemelvaartsdag mag genieten. Petrus had aanvankelijk onderwijs gekregen, maar nu heeft hij de verklaring bij het onderwijs ontvangen en dat in en door Christus Jezus. Een mens kan voorwerpelijk onderwijs ontvangen, maar het is groot als men onderwerpelijk de toepassing daarvan mag hebben. Dan heeft men de vrucht van Hemelvaart in de ziel. 'Als ik dan U heb, o Heer' mijn! Zou daar iets anders mijn God zijn?' De Heere mocht ons niet alleen de Hemelvaartsgaven willen geven, maar bovenal de Hemelvaartszegen. En dat uit louter genade, tot eer en verheerlijking van Zijn grote Naam.

*Zijn Naam moet eeuwig' eer ontvangen;
Men loov' Hem vroeg en spâ;
De wereld hoor', en volg' mijn zangen
Met amen, amen, na.*

Ralph Venning

Deel II Zuigelingen

VI HET GELOOF VAN DE ZUIGELINGEN

Het verschil is - en de gevorderde heiligen hebben daar beter zicht op - dat de bekering op God gericht is en het geloof op onze Heere Jezus Christus, zoals ook in Handelingen 20:21 gesproken wordt over 'de bekering tot God en het geloof in onze Heere Jezus Christus'. Maar de zuigelingen zijn nog nagenoeg onwetend van de eenheid tussen de Vader en de Zoon in dit genadewerk tot de zaligheid, zoals we kunnen afleiden uit de woorden van Filippus (Joh. 14:8-11). Ze slaan er geen acht op dat ze de Zoon evenzeer als de Vader moeten eren (Joh. 5:23). Daarom richt hun geloof zich doorgaans op God, zonder duidelijk oog te hebben voor Christus als het Voorwerp van het geloof, Die één is met de Vader.

Zoals ik gezegd heb, wordt de ziel wakker geschud en komt ze erachter dat ze door de zonde God mishaaft heeft en zichzelf schade berokkend heeft. Ze erkent dat ze daarom onwaardig is om aangenomen en verwelkomd te worden om iets in zichzelf. Ze weet dat het haar ontbreekt aan kracht en gerechtigheid en dat ze daarom niet in staat is vrede met God te maken. Maar als die vrede niet tot stand komt, dan is ze verloren. De ziel smeekt dan tot God, vanuit een algemeen geloof dat Hij barmhartig is.

Een Joodse zuigeling roept God aan zoals in vroeger tijden, hij ziet God als iemand tot Wie we alleen door offers kunnen naderen, de voorafschaduwingen van Christus. Een heiden die pas bekeerd is, doet zijn beden in de Naam van Christus, hoewel met een te gering besef van Hem als de 'Heere onze Gerechtigheid'. Zuigelingen zijn ongeïnteresseerd in dat opzicht en missen het rechte besef dat ze in Hem gevonden worden en de gerechtigheid door het geloof bezitten. Maar ze komen tot Hem zo goed als ze kunnen.

Daarom is dus die daad van geloof die we *vertrouwen, aankleven en afhankelijk zijn* noemen, niet de éérste zaligmakende daad van de zuigelingen, hoewel dat later nog komt. Maar ze zijn wel overtuigd door Gods onderwijs aangaande henzelf (Joh. 6:45). Ze weten dat ze niet gered kunnen worden tenzij ze geloven in Christus Jezus; dat de zaligheid door Hem te verkrijgen is en door niemand anders (Hand. 4:12); dat Hij in de wereld kwam om zondaren zalig te maken (1 Tim. 1:15) en dat ieder die in Hem gelooft niet zal vergaan, maar het eeuwige leven hebben (Joh. 3:16). Omdat ze overtuigd zijn van deze waarheden, ontvangen ze tot op zekere hoogte dit getuigenis van God en in die mate nemen ze Christus Jezus aan en komen ze tot Hem. Met deze twee woorden, aannemen en komen, worden de eerste werkingen van het geloof doorgaans aangeduid (Joh. 1:12-13; 6:35-37, 44-45, 47). Dit is dus het begin van hun geloof.

(wordt vervolgd)

Uit: "Leren op de school van Christus", Ralph Venning (uitg. Brevier).

‘Deze Jezus, Die van u opgenomen is in den hemel...’.

Handelingen 1:11a

Een thuiskomen bij de Vader

‘Deze Jezus’. De engelen wijzen Hem hier aan. Het is alsof Hij er nog bij is, en in zeker opzicht is dit ook zo. ‘Naar Zijn Godheid, majesteit, genade en Geest wijkt Hij nimmermeer van ons’, belijden we in onze Catechismus. Dat mag de beleving zijn van hen die Christus kennen en de kracht van Zijn opstanding.

ds. C.J. Meeuse,
Arnhemuiden

Hier, bij de hemelvaart, werd zichtbaar hoe Hij Zijn werk voor de Vader voleindigd had. Hij had dit al uitgesproken in het hogepriesterlijk gebed: ‘Ik heb U verheerlijkt op de aarde; Ik heb voleindigd het werk dat Gij Mij gegeven hebt om te doen’ (Joh. 17:4). De Vader had al blijk gegeven in Zijn genoegdoening, toen Hij Hem opwekte uit de dood. Nu werd het bevestigd en mocht Hij het laatste deel van de weg tot de Vader voor Zijn bruidskerk afleggen als aan de hand van Zijn Vader. Hij werd als het ware thuisgehaald en zo liet ook de Vader zien dat er door Hem een thuiskomen is voor de bruidskerk, bij de Vader door Hem.

In de hemel

Daniël had in een nachtgezicht gezien: ‘En zie, er kwam Een met de wolken des hemels, als eens mensen Zoon, en Hij kwam tot den Oude van dagen’ (Dan. 7:13). Onze kanttekenaren (nr. 68) wijzen erop dat Hij ‘nadat Hij op aarde de verborgenheid onzer zaligheid zou verricht hebben, ten hemel opgenomen zou worden tot Zijn Vader’. De engelen begeleidden Hem ‘om te zitten ter rechterhand Zijns Vaders, en van Denzelven te ontvangen eer, heerlijkheid en heerschappij over alles wat genaamd mag worden (kantt. 7)’. Zelf had Hij in een verwijzing naar dit heerlijke gebeuren al eens gezegd: ‘En wanneer de Zoon des mensen komen zal in Zijn heerlijkheid, en al de heilige engelen met Hem, dan zal Hij zitten op den troon Zijner heerlijkheid’ (Matth. 25:31). De Vader Zelf heeft Hem daar een plaats gegeven, zegt Paulus: ‘...als Hij Hem uit de doden heeft opgewekt, en heeft Hem gezet tot Zijn rechterhand in den hemel’ (Ef. 1:20). God heeft Hem uitermate verhoogd en een Naam gegeven boven alle naam (Filipp. 2:9). Wat is het troostrijk maar ook onmisbaar om te leren dat de Vader Zijn Zoon als de Bruidgom van Zijn bruidskerk heeft thuisgehaald. Hij zal onze Bruidgom geworden moeten zijn, om door Hem een thuiskomen bij de Vader te ontvangen.

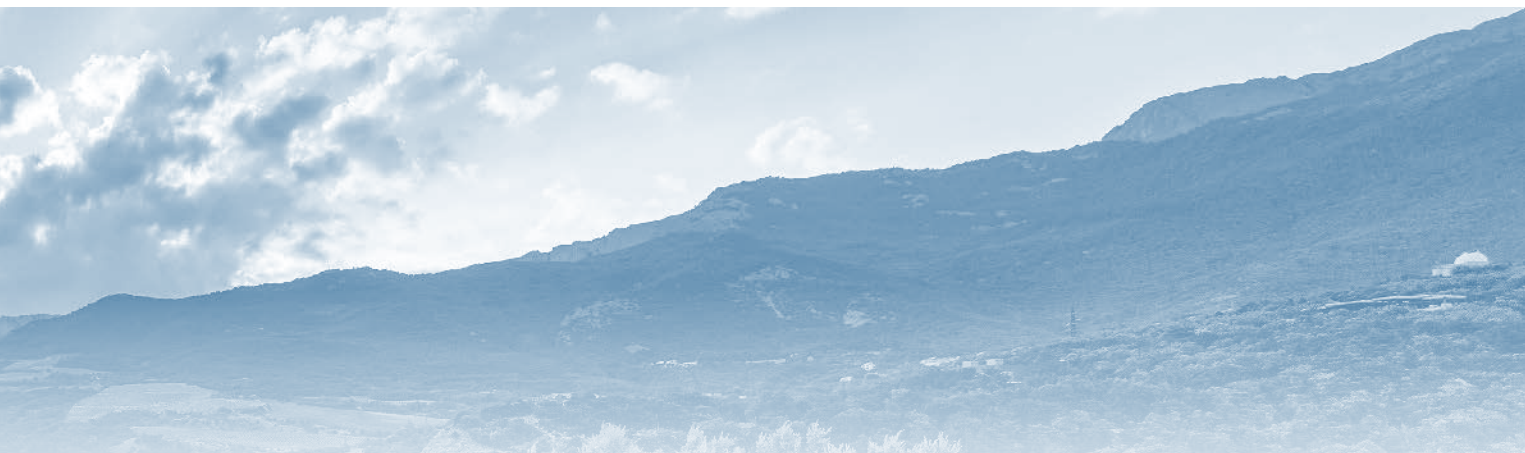
Het lijkt wel alsof ze Hem met een aanwijzend voornaamwoord onderscheiden van anderen. Laten we Zijn waarschuwing maar niet vergeten dat er in het laatste der dagen overal ‘christussen’ worden aangeprezen, die het niet zijn (Matth. 24:23). We hebben met Hem te doen Die de Zijnen kent en zij zullen Hem ook kennen als hun Zaligmaker, Die Zijn werk voor hen voltooide bij de Vader. Kent u Hem zo?

Het Griekse woord dat hier gebruikt wordt, ziet op een scheiding. Maria Magdalena moest dat al leren toen Hij niet wilde dat zij Hem vasthield en we moeten het allemaal leren dat Hij hier op aarde niet meer in Zijn lichaam gezien wordt. ‘Zo dan, wij kennen van nu aan niemand naar het vlees; en indien wij ook Christus naar het vlees gekend hebben, nochtans kennen wij Hem nu niet meer naar het vlees’, schrijft Paulus (2 Kor. 5:16). De bruidskerk heeft haar Bruidgom graag

dicht bij zich. Iedere blijk van Zijn werk, ieder woord uit Zijn mond, ieder teken van Zijn liefde is haar zo waardevol! Maar ze kent nu een weduwengestalte: haar Bruidgom is van haar weggenomen (Matth. 9:15). Dan mochten de discipelen vasten. Kennen we die missende en verlangende gestalte? Het is ten diepste ook een heimwee naar de toekomst, als de bruid Hem mag zien ‘aangezicht tot aangezicht’ (1 Kor. 13:12).

Opgenomen

Toen de discipelen op de Olijfberg een laatste maal onderwijs kregen over het Koninkrijk, was daar opeens een onzichtbare hand die Hem ophief en droeg tot in de hemelse heerlijkheid. Goddelijke macht hadden de discipelen al vaak gezien bij hun Meester in Zijn wondertekenen. Hij had hen daarbij onderwijs gegeven met betrekking tot Zijn Vader, Wiens werk daarin was. ‘Mijn Vader werkt tot nu toe, en Ik werk ook’ (Matth. 5:17).

‘...gelijkerwijs gij Hem naar den hemel hebt zien heenvaren’.

Handelingen 1:11b

De bekroning van het volbrachte werk

Christus, de Zoon van God, is mens geworden om op de aarde in Zijn menselijke natuur te gaan herstellen wat Adam door de zondeval, en in hem alle mensen, heeft verloren.

ds. A. Schreuder,
Beekbergen

Hij moest als de tweede Adam de dadelijke en lijdelijke gehoorzaamheid opbrengen om de deugden van Zijn Vader te verheerlijken en de zaligheid verwerven voor Zijn ganse Kerk. Daartoe moest Hij sterven aan het kruis tot verzoening van de zonden en tot herstelling in de gunst en gemeenschap met God.

Christus heeft de dood gedood en is uit het graf opgestaan en heeft zo de duivel en de wereld overwonnen. Bij Zijn hemelvaart heeft Hij als Borg en Middelaar en als Plaatsvervanger alles wat Hij voor Zijn Kerk heeft verworven, meegenomen naar de hemel. David heeft daarvan in Psalm 68:19 al geprofeteerd als hij schrijft: ‘Gij hebt de gevangenis gevankelijk gevoerd’. Dit beeld van de ‘gevangengenomen gevangenis’ ziet erop dat Christus bij Zijn hemelvaart de eeuwige overwinning op alle vijandige machten als in een triomfwaagen heeft meegenomen. Zo is hemelvaart de bekroning op Zijn volbrachte werk tot zaligheid van Zijn Kerk. De hemel is voor

Hem opengegaan en nu zit Hij aan de rechterhand van Zijn Vader, vanwaar Hij werkzaam is om al Zijn heilsgoederen uit te delen.

Op aarde werkzaam

David schijft verder: ‘Gij hebt gaven genomen om uit te delen onder de mensen, ja, ook de wederhorigen, om bij U te wonen, o HEERE God!’ Als Profeet, Priester en Koning is Hij niet alleen ten hemel gevaren, maar is Hij nu ook door Zijn Geest op aarde werkzaam, opdat alle uitverkorenen die Hem gegeven zijn, zullen worden toegebracht en delen in de volle zaligheid. Door Zijn Geest onderwijst Hij als Profeet de weg der zaligheid en maakt Hij waar dat ‘doden zullen horen de stem des Zoons Gods en die ze gehoord hebben zullen leven’. Op grond van Zijn voorbede zullen er mensen wedergeboren worden. Dat werk gaat door totdat Hij zal wederkomen op de wolken en de laatste zal zijn toegebracht. Ook zal Hij door Zijn Geest plaatsmaken in de harten van allen die Hij inwendig roept

om de grond van hun zaligheid alleen te zoeken in het offer dat Hij heeft gebracht aan het kruis. Door een weg van sterven aan alles werkt Hij het geloof dat alleen rust vindt in Zijn zoen- en kruisverdienste als de enige grond der zaligheid. Maar als Koning vergadert, beschermt en bewaart Hij ook Zijn Kerk door Zijn Woord en Geest. Door Zijn hemelvaart heeft Christus de troon Gods weer geopend voor Zijn Kerk. Hij is in de hemel, maar tegelijkertijd is Hij door Zijn Geest op aarde werkzaam om het leven dat Hij heeft verworven uit te delen aan wederhorigen.

Heimwee naar God

Zalig worden is een wonder dat openbaar komt in het leven, als Hij Zich bij aanvang en voortgang gaat verheerlijken. Als Hij onze blinde zielsogen opent, gaan we leren Wie God is en wat het betekent dat we Hem hebben verlaten en door eigen schuld de hemel hebben gesloten. Dan gaan we zoeken of en hoe we nog met God verzoend kunnen worden. Dan krijgen we een leven waarin we gaan zoeken de dingen die boven zijn en niet die op de aarde zijn. Is het geen vrucht van hemelvaart dat de Heere vanaf het uur des welbehagens in het leven een heimwee legt naar God en we gaan leren dat er geen groter gemis is dan dat we God kwijt zijn?

Dit heimwee en gemis werkt een zoeken van de dingen die boven zijn, waar Christus is. Wat is het dan een wonder als hier op aarde Christus door Zijn Geest afdaalt in de ziel en Hij door de ogen des geloofs, bij ogenblikken, gezien en zelfs omhelsd mag worden.

Als vrucht van hemelvaart is er op aarde een pelgrimsvolk dat in alle strijd en aanvechting met heimwee naar God door deze aardse woestijn reist. Bij tijden mogen ze toch geloven dat Hij ze eenmaal tot Zich zal trekken om voor eeuwig bij Hem te zijn. Hemelvaart leert ons dat het ware leven is als er, hier door geloof en eenmaal door aanschouwen, gemeenschap met Christus ervaren mag worden.

De brief aan Titus

Hoofdstuk 1:5-9

Taak van Titus

Titus verblijft op het eiland Kreta, een smeltkroes van godsdiensten en culturen. Paulus herinnert hem eraan waarom hij hem daar heeft achtergelaten (vers 5a). Titus moet - na het vertrek van de apostel - de nog ontbrekende zaken in orde maken. God is een God van orde, in de toepassing van het heil, maar ook in de regering van Zijn Kerk. Paulus noemt een aantal concrete zaken die de aandacht vragen.

ds. M. Karens,
Middelburg

- 5 Om die oorzaak heb ik u te Kreta gelaten, opdat gij, hetgeen nog ontbrak, voorts zoudt te recht brengen, en dat gij van stad tot stad zoudt ouderlingen stellen, gelijk ik u bevolen heb:
- 6 Indien iemand onberispelijk is, ener vrouwe man, gelovige kinderen hebbende, die niet te beschuldigen zijn van overdadigheid, of ongehoorzaam zijn.
- 7 Want een opziener moet onberispelijk zijn, als een huisverzorger Gods, niet eiginzinnig, niet genegen tot toornigheid, niet genegen tot den wijn, geen smijter, geen vuil-gewinzoeker;
- 8 Maar die gaarne herbergt, die de goeden liefheeft, matig, rechtvaardig, heilig, kuis;
- 9 Die vasthoudt aan het getrouwe woord, dat naar de leer is, opdat hij machtig zij, beide om te vermanen door de gezonde leer, en om de tegensprekers te wederleggen.

en mitsdien van God Zelf tot deze heilige dienst geroepen zijn. Paulus vergelijkt hen met een beheerder van Gods huisgezin. Titus moet dus ouderlingen aanstellen. Waarschijnlijk gebeurt dit door 'opsteken der handen' (lees Hand. 14:23, met kanttekening 32). Paulus wijst Titus op de 'kenmerken' voor een leraar en ouderling (vers 6-9). Hij moet aan vele voorwaarden voldoen. Eerst noemt hij vijf vereisten die negatief zijn geformuleerd, dus wat hij niet moet zijn (vers 7b). Dan volgen zeven zaken in positieve bewoordingen (vers 8-9). Welk kind van Adam, ook met ontvangen genade (noodzaak!) kan voldoen aan deze 'profieschets'. Neem alleen het woord: onberispelijk (vers 6, 7). Ook: Die vasthoudt aan het getrouwe woord, dat naar de leer is (vers 9). Calvijn tekent hierbij aan: herders die de waarheid Gods met beide armen omhelzen en met hand en tand vasthouden en nooit toelaten dat zij hun ont-rukt wordt of van haar losgerukt worden. Wat een zegen als er zulke leraars mogen zijn in de gemeenten. Trouwens, ook zulke leden! De Heere van de oogst stoot Zijn knechten uit, niet om hun bekwaamheden, maar Hij maakt ze bekwaam! Bidt toch veel om zulke arbeiders uit de hand van 'de Heere des oogstes', waartoe Christus ons in Lukas 10 : 2 oproept.

En dat gij van stad tot stad zoudt ouderlingen stellen, gelijk ik u bevolen heb' (vers 5b). Paulus had Titus deze opdracht al gegeven toen hij op Kreta was, maar hij benadrukt het nu nog een keer. Het is dus van groot belang! Blijkbaar zijn er op dit heidense eiland door de prediking van Paulus verschillende gemeenten ontstaan. Dat is Gods werk! Daar gaat de Heere nog steeds mee door, ook in tijden van verval en afval. Dat is een zaak van het geloof: 'Dat de Zoon van God uit het ganse menselijk geslacht Zich een gemeente, tot het eeuwige leven uitverkoren, door Zijn Geest en Woord, in eenheid van het ware geloof, van het begin van de wereld tot het einde, vergadert, beschermt en onderhoudt'. Met de Kerk komt het echt goed. Het huis van de Vader komt zeker vol. Maar nu een persoonlijke vraag: Ben ik een levend lidmaat van deze heilige, algemene, christelijke Kerk? Geloofst u dat? Dan zult u dat ook eeuwig blijven!

Ben ik een levend lidmaat van de heilige, algemene, christelijke Kerk?

De jonge stadsgemeenten op Kreta hebben - net als elke gemeente van Christus - leiding nodig. Ze hebben ouderlingen en opzieners (vers 7) nodig. Ouderlingen die in het Woord arbeiden (bevestigingsformulier), die in hun hart gevoelen dat zij wettig van Gods gemeente

(wordt vervolgd)

De Pilgrim Fathers

ds. C. Sonneveld,
Alblasserdam

Het was in juli 1620, nu dus bijna 400 jaar geleden, dat een wonderlijk gezelschap te scheep ging in Delfshaven, onder de rook van Rotterdam. Aan hun spraak te horen ging het om Engelsen.

Pelgrimvaarderskerk te Rotterdam.

Elf jaar eerder waren zij uit hun vaderland vertrokken of, beter gezegd, weggevlucht. In hun geboorteland waren zij lid geweest van de Anglicaanse Kerk. Hoe graag hadden zij hun kerk gezuiverd van alle roomse invloeden. Maar helaas, het was vechten tegen de bierkaai. De Engelse kerk was een staatskerk. Anders gezegd: de koning had het er voor het zeggen. En het koningshuis stond doorgaans niet bekend als een vriend van het Bijbelse christendom. Voor de radicale puriteinen werd het steeds duidelijker: er was voor hen geen plaats meer in de Church of England. Men scheidde zich daarom af en kreeg vervolgens te maken met hevige vervolging. Onder aanvoering van ouderling William Brewster zocht men daarom zijn toevlucht in de Republiek van de Zeven Verenigde Nederlanden, het land dat bekend stond om zijn tolerantie.

Vluchtelingen in Leiden

Via Amsterdam kwamen de vluchtelingen in Leiden terecht. Daar vormden zij een

gemeente onder leiding van John Robinson, een eerbiedwaardig man. Ds. Robinson had goed contact met gezaghebbende predikanten in Nederland. Regelmatig sprak hij met mannen als Willem Teellinck (de vader van de Nadere Reformatie), Johannes Polyander, Antonius Walaeus en Festus Hommius (scriba van de Synode van Dordrecht, die ongeveer in diezelfde tijd werd gehouden).

De vluchtelingen waren blij met hun predikant. Minder blij waren ze met het geestelijk peil van de Nederlanders. Eigenlijk hadden ze daar meer van verwacht. Ook waren ze bedroefd over de wereldgelijkvormigheid die ze om zich heen zagen. Ze waren bang dat hun kinderen op den duur zouden worden meegezogen. Het plan rijpte om de oceaan over te steken naar de Nieuwe Wereld, het werelddeel dat in 1492 door Columbus was ontdekt en dat wij vandaag kennen als Amerika. Het was een gebied waar inmiddels al heel wat Franse en Spaanse kolonisten waren neergestreken en waarop ook meer en meer

Nederlandse en Engelse handelaars hun ogen richtten.

Met de Mayflower op reis

En zo ging in het jaar 1620 een deel van deze Engelse vluchtelingengemeente aan boord in Delfshaven. De plaats waar dit gebeurde, wordt vandaag nog gemarkeerd door een gedenksteen. En de St. Antoniuskapel waar, voorafgaand aan het vertrek, een gebedsdienst werd gehouden, draagt nu de naam Pelgrimvaarderskerk. Met een platte schuit stak de groep van ongeveer vijftig Pilgrim Fathers de Noordzee over naar de zuidkust van Engeland. Daar ging men aan boord van een zeilschip met de mooie naam 'Mayflower'.

Twee maanden lang zwalkte men op de Atlantische Oceaan voordat men land in zicht kreeg. Het was de bedoeling dat men zich zou vestigen in het veel zuidelijker gelegen Virginia, maar men kwam uit bij het schiereiland Cape Cod, waar men in november 1620 nabij het huidige Provincetown voor anker ging en de omgeving verkende. Vandaar stak men al gauw over naar het vasteland, naar het gebied dat tegenwoordig Massachusetts heet.

Plymouth Plantation

Bij aankomst sloten de Pilgrim Fathers - geheel in de lijn van de puriteinse traditie - een 'covenant' (verbond) met God en elkaar. Vol toewijding stichtten zij een nederzetting, die de naam Plymouth Plantation kreeg. De onbetwiste leider van deze gemeenschap was William Bradford, de man die van zijn volgelingen schreef: 'Zij wisten dat ze pelgrims waren'. Vandaar ook hun naam. Veel tegenslagen waren hun deel. De helft van deze dappere mannen, vrouwen en kinderen stierf reeds in de eerste winter. Plymouth is ook nooit echt groot geworden. Na tien jaar was er sprake van hooguit 2.500 kolonisten. Maar hun betekenis reikte verder dan hun aantal.

De Pilgrim Fathers waren de voorlopers van de zogenoemde Founding Fathers, de grondvesters van de Verenigde Staten van Amerika. Latere presidenten als George W. Bush stamden van hen af. En deze eerste groep puriteinen werd op de voet gevolgd door een veel grotere groep, die van enorme betekenis zou worden voor Amerika in het algemeen en voor New England in het bijzonder. Bazuinen zouden klinken in de wildernis. En Gods Woord zou kracht doen op vele harten. Daarover gaat het in de volgende artikelen.

(wordt vervolgd)

Een verbinder in Woerden

‘Sommige deuren gingen dicht, één deur werd geopend’

J. van 't Hul,
Lieren

Per 1 juni begint G.J. ten Bolscher aan zijn nieuwe taak: directeur Bureau Kerkelijke Dienstverlening in Woerden. Hij wil vooral ‘een verbinder zijn’.

Ten Bolscher. Dat is een Rijssense naam. ‘Het is een van de familienamen uit Rijssen. Ik heb daar tot 1992 gewoond. Aan het eind van de studietijd volgde een periode van militaire dienst, werk en huwelijk. In die tijd ben ik binnen vijf jaar vijfmaal verhuisd. Uiteindelijk zijn mijn vrouw en ik in Woudenberg neergestreken, net als Rijssen een fijne plaats om te wonen. We hebben vier kinderen gekregen, twee meisjes en twee jongens, inmiddels in de leeftijd van 14 tot 23 jaar. De ervaring van ‘verhuizen’ heeft er aan bijgedragen dat we het begrip ‘verhuizen’ uit ons woordenboek hebben geschrapt. We willen dus graag in Woudenberg blijven wonen. De reis naar Woerden duurt korter dan ik in de afgelopen 25 jaar gewend was.’

Ten Bolscher (50) heeft in het bedrijfsleven gewerkt, de laatste twaalf jaar als zelfstandig ondernemer. Hij adviseerde bedrijven en organisaties die hun bedrijfsvoering wilden verbeteren en verder wilden automatiseren. ‘Zoets vraagt nu eenmaal kennis en vaardigheid. Als consultant of leider van een projectteam kon ik organisaties zodanig adviseren dat men het op dat punt beter ging doen dan de concurrentie. Het spoor van dienstverlening en advisering is in dit opzicht al jaren geleden begonnen. Daarom verwacht ik dat een overstap naar het Bureau Kerkelijke Dienstverlening herkenning zal geven.’

De familie Ten Bolscher behoort kerkelijk tot de Gereformeerde Gemeente van

G.J. ten Bolscher

Amersfoort. Daar werd hij in 2000 diaken, twee jaar later werd hij gekozen tot ouderling. Hoe is het voor hem om een ambt te dragen?

‘Een ambt dragen is vooral dienen. In de gemeente ontmoet je mensen als zielen, bijvoorbeeld tijdens huisbezoek. Die verantwoordelijkheid weegt mij zwaar. Heb je de goede vragen gesteld over dood en leven, over Adam en Christus? Is er eerlijk met elkaar gehandeld en is een weg ter ontkoming aangewezen? Dat zijn zaken die kunnen klemmen, ook voor ambtsdragers. Daarbij mogen we weten dat de grote Ambtsdrager in de hemel voor bekering en geloof zorgt. Dat is Zijn eigen werk. Het ambt geeft ook vreugde, vooral als je iets mag zien van het werk van de Koning van de Kerk.’

Hoe ziet u uw plaats binnen het landelijke verband van de Gereformeerde Gemeenten? Het is

ook ‘een kerkverband buiten het paradijs’.

‘De kerk staat wel buiten het paradijs, maar dan als gevolg van mijn daad. Het is niet de kerk die heengezonden werd, maar ik ben in Adam uit het paradijs weggestuurd. In de beleving daarvan is het me een wonder dat God buiten het paradijs een plaats geeft in een kerkverband waar Zijn Woord elke zondag verkondigd wordt en waar Hij met Zijn Geest wil werken. De Heere loopt ons na en zoekt het verlorene. En Hij wil verlorenen als instrument gebruiken om werk te doen in Zijn wijngaard. Dan past bescheidenheid over onszelf en over ons kerkverband. Ook past dank en erkenning aan God Die mij een plaats wijst om ook overdag te dienen, om een geordend kerkelijk leven te bevorderen.’

Wat waren de motieven om te solliciteren op de vacature in Woerden?

‘Dat kan kort worden gezegd: Het motief was de wens om te mogen bijdragen aan het welzijn van het kerkverband waarin God me geplaatst heeft. ‘De Heere geregeert’, zo heb ik het meerdere keren ervaren. Al begin maart deed het woord van de geopende deur uit Openbaring 3 kracht in mijn hart. In de weken daarna kwam dat enkele malen terug. Het liet me niet los. Eind maart stond opeens de advertentie in De Saambinder. En die bleef maar in mijn gedachten. Gedachten leidden naar gebeden. Sommige deuren gingen dicht, één deur werd geopend. Terugkijkend valt de besturing van de Heere wel bijzonder op.’

In welke bewoordingen zou u willen aangeven hoe u uw opdracht in Woerden ziet?

‘Ik zie het als mijn opdracht om bij bestaande en nieuwe ontwikkelingen vooral verbinder te zijn. Dat betekent dienen en dienstbaar zijn, aan anderen, aan de gemeenten, aan deputaatschappen, commissies en predikanten. Ook zie ik een taak bij nieuwe ontwikkelingen die op het kerkelijk leven afkomen, zoals de vraagstukken van verdergaande digitalisering en de anderhalvemetersamenleving. Dat gaat ook ons kerkelijk leven raken. Plaatselijke gemeenten verwachten kerkelijke duiding bij wetgeving en nieuwe richtlijnen. Het Kerkelijk Bureau kan in deze omstandigheden helpen bij het verbinden van de juiste mensen voor de juiste onderwerpen. Het Bureau kan ook informatieverstrekker worden, als verzamelpunt fungeren voor vragen van, en antwoorden naar gemeenten.’

Een moeder in Israël

P.C. Beeke,
Middelburg

Moeder Monica ontvangt in haar leven een dubbele zegen: Augustinus' geboorte en wedergeboorte. 'Hoeveel groter was haar bange zorg voor mijn geestelijke geboorte dan voor mijn natuurlijke geboorte. Ik kan niet voldoende uitspreken hoe haar gezindheid jegens mij was.'

Kort voor haar sterven gaat de levenswens van de moeder uit de Vroege Kerk in vervulling. En de dienstmaagd mag heengaan in vrede. Haar spoor blijft achter tot vandaag toe. Ze wijst ouders van verloren zonen en dochters de weg van het aanhoudend bidden. De kracht van gevouwen handen.

De Rooms-Katholieke Kerk heeft Monica heilig verklaard, haar feestdag is op 27 augustus. Ze wordt gezien als 'beschermheilige van vrouwen en moeders en van slachtoffers van huiselijk geweld'. Een fraaie volzin met zeker actuele thema's, maar heilig is Monica niet. Als jong meisje mag ze voor haar ouders vaak wijn uit de kelder halen en proeft ze er stillertjes van. Een kwaadwillige slavin verklikt het drinkgedrag van de 'wijnzuipster'. De christelijke dienstbode leidt haar op het goede pad en leert de sobere wandel aan die haar voortaan bijblijft. Monica kent haar gebreken en vraagt Augustinus om die 'voor het altaar' te brengen. Hij bidt (na haar dood...) om vergeving van de zonden van zijn moeder. Monica, een mens van gelijke beweging als ieder ander.

Moeder in Israël

Maar door Gods genade mag ze wel een 'moeder in Israël' worden. Zoals eerder richteres Debora, die 'Gods wil heeft onderwezen en de ellende der onderdanen met moederlijk medelijden ter harte genomen en afgewend heeft' (Richt. 5:7, kanttekening 14). Monica dwingt Patricius' respect af door hem als echtgenoot te blijven eren na zondige gedragingen en woorden in drift uitgesproken. 'Haar zeden, waarmee Gij haar had versierd, maakten dat haar man

'Van U worde het gebeden, bij U worde het gezocht, bij U worde geklopt.'

(Slot van de 'Belijdenissen')

haar vol achting beminde en bewonderde'. Na jaren van geduldig wachten ontvangt hij zelfs de doop. Ze weet het vertrouwen van haar schoonmoeder te herwinnen als kwaadsprekerij haar in diskrediet brengt. Met zwijgen en zelfverloochening weet zij de roddelpraatjes in huis te doen ophouden. 'Daar niemand dat meer durfde, leefden zij verder in een merkwaardig gelukkige verhouding van onderlinge welwillendheid.'

Jonggehuwde vrouwen met klachten over hun hardvochtige mannen krijgen van Monica een lesje in nederigheid. Vrouwen die haar raad opvolgen 'kwamen haar, na ondervinding te hebben opgedaan, bedan-

ken; die het niet deden, bleven onderworpen kwellingen lijden'. Bij onenigheid en tweedracht 'had Gij ook deze grote gave geschonken, dat zij, waar zij kon, als vrede-stichtster optrad', verhaalt Augustinus. En concluderend: 'Zo iemand was zij, door U, haar inwendige Leermeester, onderwezen in de school des harten'. Ware moeders in Israël verstaan de kunst om 'niet alleen met geen daad, maar zelfs niet met een woord zich te verzetten tegen haar man'. Kortom, haar ootmoedige leven, een genadegave, komt niet alleen Patricius en Augustinus ten goede, maar werkt dóór in het hele huis. En verder.

Zegen voor de kerk

Naar de mens gesproken zou Augustinus niet de kerkvader van het Westen zijn geworden als Monica niet zijn moeder was geweest. Haar getuigenis is gewaardeerd door Ambrosius en andere kerkvaders in de Vroege Kerk. Met gepaste dankbaarheid vermeldt Augustinus het. 'Zij was ook de dienaar van Uw dienaren. Al wie van hen haar kende, prees en eerde en beminde ten zeerste U in haar, omdat hij Uw tegenwoordigheid in haar hart gevoelde, waarvan de vruchten van een heilige wandel getuigenis aflegden'. Let op de woorden 'U in haar', 'Uw tegenwoordigheid' en 'dienares van Uw dienaren'!

Zeker, Augustinus eert zijn moeder naar het gebod. Echter, niet haar, maar haar Leermeester komt alle eer toe. Zoals hij zijn boek begint, 'Groot zijt Gij, o Heere, en zeer te prijzen; groot is Uw kracht en Uws verstand is geen getal', zo eindigt hij ook. 'Van U worde het gebeden, bij U worde het gezocht, bij U worde geklopt: dan, ja dan zal het ontvangen worden, dan zal het gevonden worden, dan zal worden opgedaan'.

Woorden, tot moed voor ouders in 2020. Weliswaar blijft de les van de geschiedenis onveranderd: geen kruis, geen kroon. Maar ook: de God van het verbond, Die droeg ons voorgeslacht, blijft Dezelfde. Niet ons, o HEERE! niet ons, maar Uw Naam geef eer. Hij slaat toch, schoon oneindig hoog, op hen het oog, die need'rig knielen.

(slot)

'Ik kan niet voldoende uitspreken hoe haar gezindheid jegens mij was.'

(Augustinus, Belijdenissen)

Wij en onze vaders

Begin deze maand is herdacht dat ons land 75 jaar geleden bevrijd werd. Het was de bedoeling om daar veel aandacht aan te besteden. Nu zijn er immers nog mensen in leven die dat hebben meegemaakt. Door de coronacrisis liep echter alles anders.

C.S.L. Janse,
Apeldoorn

Koningin Wilhelmina werd altijd gezien als het boegbeeld van het Nederlandse verzet tegen de Duitse overheersers.

Koning Willem-Alexander hield een toespraak in Amsterdam op de bijna lege Dam. Opmerkelijk was wel dat hij daarin, naast waardering, openlijk kritiek uitte op de opstelling van zijn overgrootmoeder, koningin Wilhelmina. Zij had in haar radiotoespraken vanuit Londen de Joden onvoldoende gesteund en te weinig opgeroepen tot verzet tegen de Jodenvervolging. Zoiets was door het staatshoofd of de ministers niet eerder gezegd. Koningin Wilhelmina werd altijd gezien als het boegbeeld van het Nederlandse verzet tegen de Duitse overheersers. Zelfs van de communisten kreeg zij waardering voor haar inspirerende toespraken.

Snijden in eigen vlees

Het vereist altijd een bepaalde zelfoverwinning om kritiek te hebben op het vroegere gedrag van je eigen familie, je eigen land, je eigen kerk of wat dan ook. En niet te vergeten: je eigen doen en laten in het verleden. Maar wat verkeerd was, wat beneden de maat was, mogen we niet goed praten, al betekent dat snijden in eigen vlees. Dat geldt ook voor de oorlogsjaren.

Tegelijkertijd moeten we bedenken dat dergelijke kritiek ook een vorm van hoogmoed kan zijn. Dan willen we vooral duidelijk maken dat wij het inmiddels toch heel wat beter weten dan vorige generaties. Dat wij hun gebreken niet hebben en hun fouten zeker niet zouden navolgen. Dat wij tegenwoordig toch meer verlicht zijn. Zo vonden de Schriftgeleerden en de Farizeeën, als het ging om de afgodendienst en het vervolgen van de profeten, dat ze het toch wel stukken beter deden dan hun voorgelacht. 'Indien wij ten tijde onzer vaders waren geweest, wij zouden met hen geen gemeenschap gehad hebben aan het bloed der profeten' (Matth. 23:30), zo luidde hun conclusie.

Voor zo'n houding moeten we beducht zijn. Dat neemt niet weg dat er reden kan zijn om (forse) kritiek te hebben op het verleden en om ons beschaamd te voelen over het gedrag van vorige generaties. Dat geldt ook voor het kerkelijk leven (de Gereformeerde Gemeenten niet uitgezonderd) en voor de oorlogsjaren.

Achteraf

Hoewel koningin Wilhelmina een enkele

keer de moeilijke positie van de Joden noemde, werd daarmee toch geen recht gedaan aan de zeer uitzonderlijke omstandigheden waarin zij verkeerden. De Nederlandse bevolking stond in de oorlogsjaren aan allerlei gevaren bloot, de Joden gingen regelrecht hun ondergang tegemoet. Maar daarbij moeten we natuurlijk wel bedenken dat je achteraf dingen ziet en weet, die je destijds niet wist en vaak ook niet kon weten. De Jodenhaat van Hitler en de zijnen was zonder meer duidelijk, maar dat die zou leiden tot de vernietigingskampen was niet zeker. Daartoe werd immers pas in de loop van de oorlog besloten. Dat de Joden die naar Polen gedeporteerd werden, het zwaar zouden krijgen, was voor henzelf en voor hun omgeving geen vraag. Maar wellicht kon je dat als gezonde man of vrouw overleven, zo meenden niet weinigen. En door onder te duiken liep je ook grote risico's. Levensbedreigende risico's waren er eveneens voor hen die het aandurfd om Joden te verbergen. Die mensen hadden ook hun verantwoordelijkheid ten opzichte van hun gezin. Velen durfden dat niet aan. Anderen vonden het hun plicht, hetzij uit christelijke of uit algemeen-menselijke motieven. Zouden wij het wel aangedurfd hebben? Zeg daar niet te gemakkelijk ja op.

Gedoopte Joden

Niet zonder reden wordt de kerken verweten dat ze veel te weinig geprotesteerd hebben tegen de Jodenvervolging. Maar ook daarbij deden zich moeilijke dilemma's voor. Gedoopte Joden waren vrijgesteld van deportatie. Toen echter in juli 1942 in de rooms-katholieke kerken een protesttelegram aan Seyss-Inquart over de Jodenvervolging werd voorgelezen, terwijl de hervormden onder grote druk van de Duitsers daar op het laatste nippertje van hadden afgezien, werden bij wijze van strafmaatregel de rooms-katholiek gedoopte Joden alsnog opgepakt. Zo blijven de oorlogsjaren niet alleen een bron van spannende verhalen, maar ook van ethische dilemma's. We moeten niet te gauw zeggen dat wij het beter zouden doen. Maar op duidelijke tekortkomingen mag en moet wel degelijk de vinger gelegd worden. Die zijn er met name rond de Jodenvervolging. Ook na de oorlog werd te weinig beseft dat de Joden uitzonderlijk geleden hadden onder de bezettingsjaren. Zelfs de volgende generatie had met oorlogstrauma's te kampen. Daarom is het goed dat de koning dit heeft durven benoemen.

Tweemaal gevonden

A. Bel,
Vlaardingen

Als een pasgeboren kind zomaar ergens achtergelaten wordt, is dat nieuws, want dat komt niet veel voor. Maar vroeger was dat anders.

Rond 1800 werd er bijvoorbeeld in Amsterdam wel iedere dag een vondeling aangetroffen. Soms wel drie. De kinderen werden dan naar het Aalmoezeniershuis gebracht, zo werd het armenhuis genoemd. In augustus 1821 werd er in Utrecht een jongetje te vondeling gelegd. En over dit jongetje gaat het in dit artikel. Zijn naam werd genoemd in een jubileumpreek die in 1925 werd gehouden. En daarom kunnen we nu, nog eens honderd jaar later, wat over hem schrijven in ons kerkelijk weekblad.

Onder de Linden

Wat we van hem aan de weet gekomen zijn, ontleen we ook aan diverse akten. Daar is allereerst de geboorteakte. Merkwaardig genoeg werd de geboorte pas op 6 december 1827 ingeschreven in het register van de Burgerlijke Stand in Utrecht. Toen was het jongetje al ruim zes jaar. Nicolaas Nap, bode van de Aalmoezeniers Kamer in Utrecht, kwam toen verklaren dat in de maand augustus 1821 door de politie een kind van het mannelijk geslacht was bezorgd aan 'de heeren Regenten van de Aalmoelzeniers Kamer, zijnde een vonde-

ling neergelegd aan een der boomen onder de linden'. Vervolgens overhandigde de bode een aantal rechterlijke stukken die op de zaak betrekking hadden. Onder de Linden, zo heette vroeger een gedeelte van de Nieuwegracht in Utrecht. Herman Saftleven heeft er al in de zeventiende eeuw een tekening van gemaakt.

In 1841 is hij getrouwd. Hij woont dan niet meer in Utrecht, maar in Laagnieuwkoop. Dat is nu een buurtschap in Kockengen, maar in het verleden was het een zelfstandige gemeente en daarvoor een ambachtsheerlijkheid. Laag-Nieuwkoop, zo werd toen de naam geschreven. In de trouwakte werd als beroep 'landbouws knecht' vermeld. Op zijn oude dag is hij nog tolgaarder geweest. Het leed is hem niet bespaard gebleven. Zijn enige kind, een dochtertje, is maar acht maanden oud geworden. En zijn vrouw is op 52-jarige leeftijd overleden. Na enige tijd is hij opnieuw getrouwd.

Tranen van droefheid en blijdschap

Maar nu waar het in dit artikel eigenlijk om gaat. De lezer zal trouwens ondertussen

wel gedacht hebben: maar hoe heette die man? Nog even geduld, dat komt zo. We hadden het al even over een jubileumpreek. Deze preek werd op 30 september 1925 uitgesproken door ds. A.M. den Oudsten te Middelharnis, ter gelegenheid van de herdenking van zijn 25-jarige ambtsbediening. Wie de inhoud van de preek leest, moet wel tot de slotsom komen dat dit een bevindelijke prediker geweest is die Wet en Evangelie verkondigd heeft. Veel opmerkelijke dingen memoreerde hij in de preek over de diverse gemeenten die hij gediend heeft, maar we bepalen ons tot wat hij schreef over de gemeente Kockengen.

Het was de begeerte van ds. Den Oudsten geweest om meer kinderen Gods te ontmoeten, zo schreef hij. En deze wens werd vervuld toen hij een beroep naar Kockengen had aangenomen. 'Aangenaam heb ik daar vierehalf jaar met Gods kinderen mogen verkeren. Ze zijn mij veel tot lering geweest. Moeilijke tijden voor mijzelf heb ik daar doorgemaakt, maar niet zonder vrucht. (...)

Ik mag ook niet nalaten te gedenken de steun en de vriendschap die ik van de kerkenraden heb mogen genieten. Met aangenaamheid denk ik terug aan die eensgezindheid die er meestal heerste en de trouw waarmede zij mij in de strijd die ik te strijden had terzijde stonden. In het bijzonder degenen die bidden geleerd hadden en voor mij wensten te zijn wat een Aäron en Hur waren voor Mozes. Namen zal ik niet noemen, maar één naam wil ik niet verzwijgen en niemand die hem gekend heeft zal het mij kwalijk nemen, namelijk mijn 84-jarige ouderling in Kockengen, Jan Lindeboom, zo genoemd omdat hij onder de lindebomen in Utrecht gevonden was. Hij was een vondeling. Soms kon hij op zijn hoge leeftijd onder tranen van droefheid en blijdschap zo zeggen: 'Mijn vader en mijn moeder hebben mij verlaten, maar de Heere heeft mij aangenomen. Ik ben tweemaal gevonden: ééns van de mensen, en ééns van de Heere'. Arm naar de wereld, had hij wegens zijn godzalige wandel grote achting en vertrouwen in de gemeente. En toen ik op 18 januari 1906 bij zijn geopende groeve stond, en, niettegenstaande koude, regen en wind, een zeer grote schare om zijn groeve was geschaard, zag ik bevestigd wat de dichter zingt: Hij zal genade en ere geven. Die arme naar de wereld, zulk een rijke begrafenis. De naam des rechtvaardigen zal tot zegening zijn, maar de naam der goddelozen zal verrotten.'

Herman Saftleven
(1619-1685) -
Gezicht op Onder de
Linden.

Boekennieuws

"Pelgrim zonder vrees", Faith Cook; uitg. Gebr. Koster; 483 blz., € 34,90.

Pelgrim zonder vrees

In 2013 sprak ds. C.L. Onderdelinden, predikant van de Oud Gereformeerde Gemeente te Rijssen (Bevervoorde), in een interview in het Reformatorisch Dagblad de wens uit dat de biografie "Fearless Pilgrim" nog eens in het Nederlands vertaald zou worden. "Fearless Pilgrim" is een levensbeschrijving van John Bunyan, geschreven door de Engelse domineesvrouw en zendelingsdochter Faith Cook. Cook heeft al heel wat historische essays en biografieën op haar naam staan. In 2008 verscheen van haar deze levensbeschrijving van Bunyan.

Ds. Onderdelinden kan tevreden zijn. Uitgeverij Gebr. Koster heeft gezorgd voor een Nederlandse vertaling van deze meest actuele biografie van de ketellapper uit Bedford. De vertaling was in vertrouwe handen van M.A. de Korte.

"Pelgrim zonder vrees" is een uiterst goed gedocumenteerde beschrijving van het leven van de puriteinse baptistenprediker Bunyan. Cook noemt haar boek 'het betalen van een schuld - een schuld aan John Bunyan, een man wiens hevige verzoeken en langdurig lijden (...) een pad hebben uitgezet voor christenen'. Bunyan heeft, schrijft ze in een verantwoording, vele bestreden en wanhopige zielen geholpen. Hij kon putten 'uit zijn eigen ervaringen van Gods verlossende genade om zijn lezers te wijzen op de weg om te ontkomen aan twijfels en vrees'.

Cook beschrijft Bunyan nauwkeurig in de context van zijn tijd, een tijdperk van kerkelijke onrust, politieke conflicten en vervolgingen van non-conformisten en dissenters, van wie Bunyan er zelf een

was. Ze begint haar boek met een schets in woorden van een verboden huisbijeenkoms waar Bunyan spreekt over 'De vrees des goddelozen, die zal hem overkomen; maar de begeerten der rechtvaardigen zal God geven' (Spr. 10:24). Vervolgens verkent Cook ijverig het pad 'dat God had verordineerd voor deze reiziger naar de Hemelstad - een pad dat hem voorbereidde om zo gebruikt te worden als voorganger voor zijn eigen generatie en nog steeds als gids voor het pelgrimsvolk van Christus'. Het boek eindigt op Bunhill Fields in Londen. Op Bunyans graf is een grote tombe geplaatst 'als een stille herinnering aan de pelgrimsreis van het leven voor alle bezoekers van de begraafplaats Bunhill Fields - een weg die Bunyan zo edel en goed heeft gelopen - en die altijd spreekt van de hoop op een heerlijke opstanding'.

Cook vindt alle mogelijke feiten en feitjes van belang, waardoor "Pelgrim zonder vrees" wel wat breedspakig is geworden. Verder is dit een voorbeeldig boek.

J. van 't Hul, Lieren

"De volheid van Christus", Octavius Winslow; uitg. De Banier; 293 blz., € 24,95.

De volheid van Christus

Gelukkig is Octavius Winslow geen onbekende meer. Zijn moeder en haar begenadigde kinderen werden gestempeld door de vreeze Gods en verborgen oefeningen in de geloofskennis van Christus. In het boek "De volheid van Christus" waarschuwt Winslow ervoor, dat velen hun godsdienst met de wereld vermengen en zo hun hemelse roeping verliezen. Hij spoort er toe aan, dat het aardse ons op doortocht door dit leven koud zou laten (blz. 282).

In vijftien hoofdstukken, die erg van lengte verschillen, heeft Winslow het leven van Jozef behandeld. Het gaat dus over Genesis 41 tot en met 47, waarbij opgemerkt moet worden dat de laatste hoofdstukken meer Jakob belichten. Wie nieuwsgierig is naar details over Egypte tijdens Jozefs regering, late het boek liggen. Wie begerig is naar onderwijs over Christus als de meerdere Jozef, zal veel onderwijs en vermaak in deze Bijbellezingen vinden. Bijzonder hoofdstuk 9 is een bron van de liefde en uitnemende schoonheid van Christus en de schatten van Zijn bediening. Zowel de verzoening als de vernieuwing lopen als een rode draad door het boek heen.

Hoewel Winslow de lezer als waar gelovige aanspreekt, is er alerminst sprake van algemene verzoening (blz. 18). Niet alleen de verzekeerden, ook de minder geoefenden in de genade onderwijst hij (blz. 57), wel met aansporing tot meerdere kennis. Zonder de Geest Die vernieuwt, baat ons dit alles niets, vanwege onze diepe

verdorvenheid (blz. 137). Onze ziel tekent hij als één grote hunkerende leegte die roept om brood (blz. 20). De Geest overtuigt om als een verlorene tot de meerdere Jozef te gaan.

Opmerkelijk hoe deze Bijbellezingen overeenstemmen met wat onder ons altijd geleerd is. Winslow preekt vanuit Gods eeuwig welbehagen (blz. 32). Een enkele keer roept de toepassing wat vragen op. Zo wordt de toewijzing van Gosen aan Jakob vergeleken met de plaats van de hemelse rust.

Het boek is gemakkelijk leesbaar en er worden vele mooie hymnen met vertaling aan toegevoegd. Voor mijn gevoel past de verheven en tere inhoud niet altijd met het soms wat te vlotte taalgebruik en Schriftgebruik. De uitgever heeft voor een passende, eigentijdse uitgave gezorgd, die alleszins de moeite waard is om gelezen en overdacht te worden.

ds. C.A. van Dieren, Rijssen

Kerknieuws

BERICHT VAN HET ZENDINGSDEPUTAATSCHAP

De lezers van De Saambinder willen we informeren over de ziekte van ds. J. IJsselstein en zijn echtgenote. Beiden zijn getroffen door het coronavirus. Mevrouw IJsselstein heeft het ergste van de ziekte achter zich. Ds. IJsselstein hoopt dat hij binnenkort ook zover mag komen. Maar beiden zijn erg verzwakt. Onze geliefde broeder mag de dragende hand van de Heere opmerken. Wat groot dat de Heere blijken van Zijn gunst doet

ervaren. We wensen hun beiden de genezing en genade van de Heere toe. Graag roepen we op tot meelevens en gebed, voor het echtpaar IJsselstein, maar ook voor de andere werkers in binnen- en buitenland. Tot nu toe mag Gods trouwe zorg worden opgemerkt. Maar hoe voelen we onze kwetsbaarheid. Van onze zijde rest niet anders dan onmogelijkheid en schuld. En dat in een tijd waarin bijzonder tot uitdrukking komt: de zaak van de Koning heeft haast! Wie bidt om de komst van Gods Koninkrijk, bidt een gebed dat de HEERE behaagt.

Met vrijmoedigheid bevelen we onze werkers en alle arbeid aan in uw voorbede.
ds. P.D. den Haan, secretaris

PARTICULIERE SYNODE OOST

Nu de classisvergaderingen niet door kunnen gaan, wordt ook de geplande vergadering van de Particuliere Synode Oost (4 juni), met de daaraan voorafgaande bidstond (3 juni), verschoven naar een latere datum.

Namens de roepende kerk van Hoogeveen, de scriba

Berichten

EXTRA LIVESTREAM VAN ZIN-IN

Op zaterdag 23 mei (19.30 uur) is er een extra livestream waarin ds. C. Sonneveld spreekt over 'De Heere verwachten'. Dit thema sluit aan bij het kerkelijk jaar: de dagen tussen Hemelvaartsdag en Pinksteren. Wat is ver-

wachten? Hoe kun je verwachten? En wat is jouw verwachting? Locatie: Livestream <https://youtube.com/c/jeugdbondzinin> Tijdens de lezing en de pauze kunnen er vragen gemaild worden naar zininjbagg@gmail.com. Heb je vragen over de livestream en/of

hulp nodig, mail dan ook naar dat adres. Kosten: giften t.b.v. het werk van de JBGG kunnen overgemaakt worden naar NL95 INGB 0002 3611 33 t.n.v. Jeugdbond Ger. Gem. Woerden o.v.v. 'gift'.

Kerkdiensten

ZONDAG 24 MEI 2020

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; Aalst 9.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam 16.00 uur ds. B. Labee; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Barneveld-Centrum 9.30 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Berkenwoude 10.00 uur ds. B. Labee en 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Bodegraven 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 14.30 uur ds. W.A. Zondag; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. D.

de Wit; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 16.30 uur ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Delft 18.00 uur ds. P. Mulder; Den Haag-Scheveningen 10.00 uur ds. J. Driessen en 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Deventer 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden en 14.30 uur ds. S.W. Janse; Dinteloord 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. W.A. Zondag; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. A. Schot; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Eindhoven 10.00 en 14.00 uur ds. H.J. Agteresch; Emmeloord 19.00 uur stud. J. Beens;

Enkhuizen 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 16.00 uur ds. C. Sonneveld; Enter 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Goudswaard 10.00 en 15.30 uur ds. J.M.D. de Heer; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. M. Karens; 's-Gravenzande 19.00 uur ds. M.H. Schot; Groningen 16.00 uur ds. A. Schot; Haamstede 10.00 en 18.30 uur ds. H. Brons; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; Herkingen 10.00 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Hilversum 10.00 uur ds. J.B. Huisman en 19.00 uur ds. W. Visscher; Hoedekenskerke 14.30 uur ds. A.P. Baaijens; Hoofddorp 18.00 uur ds. B. Labee; Hoogeveen

9.30 en 15.30 uur ds. A. Schreuder; Houten 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kamperland 16.30 uur ds. C. Harinck; Kapelle-Biezeling 10.00 uur ds. C. Harinck en 18.15 uur ds. G.J. Baan; Katwijk aan Zee 10.00 en 16.00 uur ds. G. van Manen; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.00 uur ds. G.J. Baan; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. W. Silfhout; Kruiningen 9.30 en 14.00 en 18.00 uur ds. L. Blok; Leerdam 19.00 uur ds. M. Joosse; Leiderdorp 10.00 en 16.00 uur ds. H. van der Heiden; Lelystad 9.30 en 16.00 uur ds. D.W. Tuinier; Lisse 15.00 uur ds. S. Maljaars; Marknesse 19.00 uur ds. D.W. Tuinier; Meeuwen 9.30 en 18.00 uur stud. P.J. de Raaf; Melissant 15.30 uur stud. L. van der Kuijl; Middelburg-Zuid 15.00 uur ds. D. de Wit; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; Moerkapelle 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Naaldwijk 9.30 uur ds. J.J. Tanis en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Nieuwerter Aa 10.00 en 15.30 uur ds. J. Schipper; Nieuwerkerk 16.00 uur stud. P.C. Vlot; Nieuwe-Tonge 15.30 uur ds. G. Pater; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. J.W. Verweij; Nisse 9.30 en 14.30 uur ds. A.J. de Waard; Ooltgensplaat 9.30 en 18.00 uur stud. L. van der Kuijl; Oostburg

10.00 en 15.30 uur ds. J. de Kok; Oosterend 10.00 en 16.30 uur ds. A. Vermeij; Oosterland 14.30 uur ds. H. Brons en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Oostkapelle 9.30 en 15.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oudemirdum 9.30 en 14.30 uur ds. E. Bakker; Oude-Tonge 10.00 uur ds. C. van Ruitenburg en 18.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Poederrijen 14.30 uur stud. P.J. de Raaf; Poortugaal 9.30 uur ds. G.J. van Aalst en 15.30 uur ds. P. Mulder; Puttershoek 16.30 uur ds. J. Driessen; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. P. Mulder en 16.00 uur ds. G.J. van Aalst; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rotterdam-Alexanderpolder 16.00 uur ds. G. Clements; Rotterdam-Centrum 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Scherpenisse 10.00 en 18.00 uur ds. M. Blok; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Soest 9.30 en 16.00 uur stud. J. Beens; Sprang-Capelle 17.00 uur ds. H.J. Agteresch; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. A.T. Huijser; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. A.A. Brugge; Tholen 10.00 en 18.30 uur stud. P.C. Vlot; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. B.J. van Boven; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. F. Mulder; Utrecht 10.00 en 16.00 uur ds. W.

Harinck; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. G.J. Baan; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. J.B. Zippro; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. W.J. Karels; Westzaan 19.00 uur ds. H. van der Heiden; Wierden 9.30 en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; Woerden 10.00 uur ds. W. Harinck en 15.00 uur ds. W. Mouw; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. W. Mouw; Zoetermeer 10.00 uur ds. G. Clements en 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Zwijndrecht 9.30 en 17.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Zwolle 18.00 uur ds. A.A. Brugge.

DINSDAG 26 MEI 2020

Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. A. Schot; Drachten 19.30 uur ds. J. van Laar; Kruiningen 19.30 uur ds. A. Verschuure; Oosterland 19.30 uur ds. J.B. Huisman; Terwolde - De Vecht 19.30 uur ds. C. Sonneveld; Tholen 19.30 uur ds. C.A. van Dieren.

WOENSDAG 27 MEI 2020

Alphen a/d Rijn 19.30 uur ds. J. van Laar; Barendrecht 19.30 uur ds. J. Schipper; Beekbergen (in Dorpskerk) 19.15 uur ds. A. Schreuder; Dordrecht 19.45 uur ds. W.A. Zondag; Ermelo 14.30 (huw.bev.) en 19.30 uur

En wij wensen ook dit, namelijk Uw volmaking.

2 Korinthe 13:9

De grote kruisgezant Paulus, door God bekeerd, van Christus geroepen, en door de Heilige Geest afgezonderd, kwam op zijn tweede zendingsreis in Korinthe. Korinthe was een grote handelsstad, en telde ongeveer zesmaal honderdduizend inwoners. Tot nu toe had de apostel nog niet zo'n groot arbeidsveld gehad. Eerst had Paulus gepreekt in de synagogen der Joden, maar spoedig kwam de vijandschap tegen de leer van vrije genade openbaar. Daarom wendde hij zich tot de heidenen. Het was tot grote bemoediging van Paulus dat de Heere veel volks in de stad Korinthe had. God werkte krachtig onder de heidenen, en velen werden door Gods Geest levend gemaakt. De apostel heeft in Korinthe veel zegen

op zijn werk gehad. God gebruikte hem als een instrument in Zijn hand om velen te trekken uit de macht van de duisternis, en over te brengen in het Koninkrijk van de Zoon Zijner eeuwige liefde. Zeker, God doet met Zijn Woord hetgeen Hem behaagt, en God wordt zowel verheerlijkt in de zaligheid van Zijn uitverkorenen als in het tandengeknars van de goddelozen. Het is ook waar dat Gods knechten wel de verantwoordelijkheid dragen voor de bediening, maar niet voor de vrucht. Het grootste wonder is, wanneer zij verwaardigd worden zich geheel en al in Gods hand over te geven en te rusten in het soevereine welbehagen Gods. Ook met hun arbeid. Toch kan het niet anders dan tot blijdschap strekken, wanneer God hun bediening vruchtbaar maakt tot behoudenis

van verloren zondaren en zondaressen. Er is blijdschap in de hemel wanneer er een zondaar tot bekering komt. Zouden dan Gods knechten er niet naar uitzien, dat zij als rovers van de hel gesteld mochten worden in het midden der aarde? In de veelheid der onderdanen is des Konings heerlijkheid. Driewerf welgelukzalig zijn ze, die geroepen worden met een heilige roeping onder de bediening van Gods knechten. De vrucht daarvan zal ruisen als de Libanon. Het zal Gode tot heerlijkheid zijn en de hel tot beschaming. Als er een zondaar bekeerd wordt is het tot verhoging van Christus, maar voor hem of haar die het te beurt mag vallen, tot eeuwige winst!

EEN STEM UIT HET VERLEDEN

wijlen ds. W.C. Lamain

ds. J.B. Huisman; Hoogeveen 19.30 uur ds. A.A. Brugge; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. C. Hogchem; Krabbendijke 19.30 uur ds. G. Pater; Meeuwen 19.30 uur ds. W. Visscher; Melissant 19.30 uur ds. P. Mulder; Mijdrecht 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; Opperdoes 19.30 uur ds. G.J. Baan; Poederoijen 19.30 uur ds. G. van Manen; Ridderkerk 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Rijssen-Zuid 19.30 uur ds. S.W. Janse; Stolwijk 19.30 uur ds. W. Mouw; Waardenburg 19.30 uur ds. F. Mulder; Yerseke 15.15 uur (huw.bev.) ds. D. de Wit; Zwolle 19.30 uur ds. C. van Ruitenburg.

DONDERDAG 28 MEI 2020

Barneveld-Centrum 14.00 uur (huw.bev.) ds. E.J. Boudewijn; Bodegraven 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Borssele 14.30 uur (huw.bev.) ds. D. de Wit; Hendrik-Ido-Ambacht 19.30 uur (voor de evangelisatie) ds. A. Schot; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. G. Beens; Naaldwijk 19.45 uur ds. C.J. Meeuse; Oudemirdum 19.30 uur ds. L. Blok; Veenendaal 13.30 uur (huw.bev.) ds. B. Labee; Waarde 19.30 uur (voor de zending) ds. G.W.S. Mulder; Zoetermeer 19.30 uur ds. W.J. Karels.

VRIJDAG 29 MEI 2020

Kootwijkerbroek 13.30 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; Krabbendijke 14.00 uur (huw.bev.) ds. D. de Wit.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 24 MEI 2020

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 15.00 uur evang. M. Vos; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 11.30 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

Last van pollen: tranende, jeukende ogen, niesbuien, loopneus, verstopte neus? Neem **Betaguard** van Neolife.

Kommie 06-34826766
www.naturalhealthproducts.nl
kortingscode KV20B

HKS-Mediation, voor goed gesprek, als je er samen niet meer uitkomt, in je huwelijk, kerk of school.
www.hksmediation.nl

TE HUUR: Woonruimte voor vrouw. Badkmr+woonkmr+keuken delen met vrouw (24). Eigen slaapkmr 12 m2, **omg. Veenendaal**, €400 incl, 0649405611

Hof Welzinge
Genieten tussen het groen

Rust, ruimte en ontspanning in Zeeland.
Boek nu een van onze luxe vakantiewoningen!
www.hofwelzinge.nl of bel: 06-22443590

CAMPING EN CHALETPARK

"DE VERBORGEN HOEK"

Kom kamperen in FRIESLAND of huur CHALET of compleet ingerichte LODGETENT bij de FRIESE MEREN
www.deverborgenhoek.nl 0514-602065

Te huur gevraagd: woonruimte in V'daal voor alleenst. vrouw met kind, vanaf medio augustus. Reacties naar: huurveenendaal@gmail.com

Te huur, onze vrijstaande woning, rand van Apeldoorn. Wk. 30, 31.
Tel. 06-18477304

Dorst
BEGRAFENISVERZORGING

Tel. 0166 - 69 74 38
begrafenisverzorgingdorst.nl
Voor een respect- en stijlvolle begeleiding

Voor Top Onions B.V. te 's-Gravenpolder is Green Career Consult op zoek, naar mensen die invulling wensen te geven aan de volgende vacatures:

- **Hoofd Productie (HBO)**
- **Inpak Operator (MBO)**
- **Mechanisch Monteur (MBO)**

Met het oog op deze functies, zoeken wij gedreven en flexibel ingestelde personen, die met passie hun werk willen doen!

Voor meer informatie - waaronder de volledige vacaturetekst - kunt U contact nemen met:

Bart van Eikema Hommes, senior consultant agribusiness - Green Career Consult
Mailadres: bart.hommel@greencareerconsult.nl
Telefoonnummer: 06-53159483.

Green Career Consult

Chalet t.h. op camp. De Wolfskuylen in Drenthe, Gees. 4-6 pers.

Rustige omgev. voor vissen, fietsen & wandelen. Eigen douche & wc.
0623876700 / kokeline@hotmail.com

Oosterland (Zld): vak.huis te huur, buiten veel speelruimte, het gehele jaar.
Tel. 0111-644950

Even **ONTSPANNEN** de komende tijd? Prachtige **VAKANTIEHUISJES MIJNVAKANTIESTEK.NL**

Te HUUR vanaf 1-7-20 in Centrum **BARNEVELD:** ruime kamers boven winkel Nieuwstraat 32 met eigen opgang. Ruime woonkamer, 2 slaapkamers, keuken, badkamer, 2x toilet.
Reactie naar gvinkel@kliksafe.nl of 06 51 55 54 81

Te huur, fijne 2 pers. camper. Kijk op www.camperjan.nl of bel 0113-634272.

Kamer te huur in Ochten (Kesteren)
Eigen keuken.
06-30007653 / 0616498236

Vakantiehuis op de boerderij in **De Valk nabij Barneveld**, 8-10 pers.
Tel. 06-2811226

Kerkelijk Jaarboek 2020

Ruim 450 pagina's praktische informatie over de Gereformeerde Gemeenten

Bestellen via:

www.kerkelijkdienstverlening.nl
(0348) 489900

Prijs € 10,- (excl. verzendkosten)

I.v.m. AVG-regelgeving alleen verkrijgbaar voor (doop)leden van de Gereformeerde Gemeenten

Leverbaar vanaf begin juni 2020!

Groot deel al verkocht! 'Dit is Gods vinger', coronavirus, ds. G. Beens, ds. A. Schot, ds. AT. Huijser, ds. D.E. van de Kieft, ds. A. Verschuure, ds. A. Hellenbroek: www.ramshoorn.nl

Te huur: Vrijstaande VAKANTIEWONING (8 pers.) in Marum (Gr). Info: 0594-644548 of familiedewith@hotmail.com

Te huur: Ruime B&B op een rustige plek in Putten ook voor weekend of (mid)week. 0623577271 of kijk op www.dewekpot.nl

Vakantie in Ouddorp? Ons nieuw zeer luxe 6 pers. chalet met 3 slkm, 2 toiletten is te huur. Staat op een rustig privé parkje, 2 km van zee en dorp. Voor info kijk en boek: www.ouddorpchalet.nl of bel 0653153744

'Specialist in vloertegels, wandtegels en PVC vloeren'

Energieweg 8c | 4231 DJ Meerkerk | 0183 - 354225 | kroonvloereninsteen.nl

KROON
VLOEREN IN STEEN

MOOIE COLLECTIE ORGELS VAN DIVERSE MERKEN RUIME ERVARING IN ZAAL- EN KERKORGELS

VERTROUWDE KLANKEN...

Stolk Orgels

NIUWERKERK AAN DEN IJSSEL KRABBENDIJKE
VRIJHEIDSLAAN 55 OOSTPOLDERWEG 15
2912 EA NIUWERKERK A/D IJSSEL 4413 NN KRABBENDIJKE

TEL. 0180 31 56 52 | WWW.STOLKORGELS.NL

De specialist in het milieubewust isoleren van uw woning

PROFIJT ISOLATIE

Energiestraat 7 7461 TZ RIJSSEN Tel: 0548 546055

Vloerisolatie
Spouwisolatie
Dakisolatie
Gevelisolatie

Profiteer nu!! landelijke subsidie

www.profijtisolatie.nl

Unieke begeleiding bij autisme

welcura

Welcura biedt levensbegeleiding op reformatorische grondslag aan kinderen, jongeren en volwassenen met autisme en hun familie.

Woon- en logeeropvang voor kinderen en jongeren

Woonbegeleiding voor volwassenen

Ambulante begeleiding aan kinderen en volwassenen

Heeft u hulp nodig voor uzelf of iemand uit uw omgeving? Onze gespecialiseerde medewerkers staan graag voor u klaar.

www.welcura.nl | info@welcura.nl | 06 230 846 63

Geef (wees)kinderen in Malawi een toekomst!

Periodiek doneren

Geef een scholier een kans

Geef jongeren van het platteland een toekomst en maak voortgezet onderwijs mogelijk!

€ 20,- per maand per scholier

Doel: 150 scholieren
6%

Meer informatie en doneren?
www.timotheos.nl

Timotheos

Direct doneren: ANBI
NL57 RABO 0161 4855 02

Vers van de imker!

- Propolis
- Honing
- Royal Jelly
- Keelgelei
- Honey Vital+

En nog veel meer
gezond lekkers..!

Kijk en
bestel op **HONINGONLINE.NL**

begrafenisverzorging

Wij verzorgen alléén begrafenissen in elke woonplaats in Nederland, maar voornamelijk op de Veluwe, in Kampen en omgeving en in Rijssen en omgeving.

Dag en nacht bereikbaar én beschikbaar.

Regio Kampen, IJsselmuiden, Genemuiden
Ditmar Markusse tel. 038-3332383

Regio Rijssen, Enter, Wierden
Ben Nijhof tel. 0548-540053

Regio Veluwe en omliggende gebieden
Benny Vos & Mark Vos tel. 0577-401689

Vertrouwd verzorgd

www.begrafenisverzorgingvos.nl

Boekhandel

De ZONNEBLOEM

Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355

www.boekhandeldezonnebloem.nl

Veilig, betrouwbaar en professioneel.

Thuis uw nieuwe vloer uitkiezen
**Enorme keuze PVC, Laminaat,
Parketvloeren.** Met respect voor
persoonlijke omstandigheden.
Info@devloerenkoning.nl 06-19557166

I.v.m. ons huwelijk **zoeken wij vanaf
ongeveer september ergens in
zuidwest NL woonruimte om te huren.**

Een beetje klussen? Geen probleem!
Heeft u iets of weet u iets?
06-11756287 / 06-37373180

NOODACTIE

ONTMOETING HELPT *Juist nu*

Voor onze cliënten is de impact van het coronavirus groot, het is een zware en onzekere tijd. Ontmoeting wil er, gedreven door de liefde van Christus, juist ook nu voor hen zijn. Helpt u mee?

Wilt u ons steunen met uw gebed en gift?
ontmoeting.org/juistnu

Foto: Marien Bergsma

Bekijk onze videoserie

**GODS
WOORD
GAAT
VOORT**

Aflevering 3
Wereldwijd
Paul Eikelboom

**Vanaf 23 mei
online**

 ZENDING GEREFORMEERDE GEMEENTEN **► zgg.nl/video**

Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

Begrafenisonderneming
 Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
030 692 42 58
06 573 156 89
info@begrafenisondernemingtreur.nl
www.begrafenisondernemingtreur.nl

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatoisch Psycholoog
 Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl
Psychologische Hulpverlening

 begrafenisverzorging
Den Hollander
• Alleen begrafenissen
• Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
• Dag en nacht bereikbaar
Mozartlaan 13
3131ES Vlaardingen
010 - 460 05 09
info@tdenh.nl
www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

benieuwd
naar verkoopadvies
en/of aankoopadvies in
Amersfoort, Soest, Leusden,
Hoewelaken of Nijkerk?
vraag een vrijblijvend
kennismakingsgesprek aan
033 204 85 35 | visiemakelaardij.nl
 visiemakelaardij

 JOH.DEHEER
toetsen en meer, sinds 1898
**UW ORGEL- ÉN
PIANO SPECIALIST**
www.johdeheer.nl
Leeghwaterstraat 46/47
3364 AE Sliedrecht
Tel.: 0184-419 611

 De Verrassing
Bungalowpark
Welkom terug op ons park!
Al 60 jaar
verrassend op Texel!
www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

Woonruimte gezocht in (buitengebied)
B'veld/ Lunteren en omgeving voor
jonge vrouw. Tel. 06-50424202

**HET UITGEVEN
VAN PURITEINSE
WERKEN IN
DUITSLAND:
EEN ERESCHULD
VOOR
NEDERLAND**

De Duitstalige landen horen bijna niets meer over de enige troost beide in leven en sterven. Wilt u helpen? Schenk dan tijdens uw vakantie een goed boek.

Bestellen kan via onze website www.svvhed.org.
Voor giften: NL35 ABNA 0548 9879 20.

E-mail: info@svvhed.org

Colofon

de Saambinder *Bewuste keuze*

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers
ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

**Boeken ter recensie en vragen voor
rubriek "Vraag en antwoord"**
ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

**Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk),
berichten en meditaties:**

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

**Aanlevertijd van kerknieuws en berich-
ten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.**

**Opgaven kerkdiensten
en beroepingswerk**
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan
Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
vóór de week van verschijning aange-
leverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,35 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden
IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

**Abonnementenprijzen
(bij vooruitbetaling):**
voor Nederland: € 14,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika
Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berich-
ten en advertenties zonder overleg aan te
passen, in te korten of zonder opgave van
reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele
aansprakelijkheid betreffende de inhoud
van de advertenties en de (recensies van
de) aangekondigde boeken.

ELSKE WAARHEEN?

METEEN STAAT ELSKE OP: 'ZEG JE DAT NU PAS? WAAR IS DIE BRIEF?' 'IK HEB HEM OP JE KAMER GELEGD. ZO, NU KIJK JE TENMINSTE WEER EEN BEETJE ANDERS'.

Elske holt naar haar kamertje en ze hoort vader roepen: 'Tessa, hier jij! Als je lief bent, mag je even mee naar beneden'. Toch draait Elske de deur op slot. Als ze niet gestoord wil worden, doet ze dat altijd.

Ze pakt de brief van Heleen en valt op bed neer. Een fijne, dikke brief, die gaat ze eens op haar gemak lezen. Dit is de tweede brief, zelf heeft ze één keer geschreven en Heleen gaat eerst haar vragen beantwoorden. Natuurlijk vooral ook over de nieuwe school! Heleen moest een week eerder naar school dan Elske. Ze heeft het goed naar haar zin, zit in een leuke klas en de leraren en leraressen zijn aardig. Nou ja, natuurlijk niet allemaal even aardig.

Mevrouw Jonkers, van Nederlands, is erg streng. Ze geeft gauw straf, maar ze zeggen dat ze dit alleen in het begin doet om te laten merken wie er de baas is. Algemene Techniek vindt Heleen het leukste vak. Ze moest een keer een omelet bakken en gisteren thee zetten. Dit vak zou ze elke dag wel willen hebben. Ze vraagt of Elske dit ook het leukste vak vindt.

Verder schrijft Heleen over een leuke band en dat ze daardoor een uur later thuis was en dan komt het: 'Elske, in de vorige brief schreef ik toch dat we nieuwe overburen kregen? Ik wist toen nog niet, hoe of wat. Maar nu kan ik het je vertellen. Het zijn een vader en moeder en een dochter en twee zonen. De dochter heet Geraldine en is twaalf jaar. Dan krijg je Geert van tien en Martijn van zeven.'

Pest in Heidelberg

1563. Heidelberg wordt geteisterd door 'de zwarte dood', dat is de pest. Veel inwoners vluchten om de dodelijke ziekte te ontgaan.

Professoren en studenten, kasteelbewoners en burgers trekken massaal weg. Anderen blijven thuis in quarantaine. Heidelberg wordt één groot ziekenhuis. Zonder intensive care. In bijna alle straten zieke jongens en meisjes, stervende mannen en vrouwen. Geen dag gaat voorbij of weer rolt de lijkkoets over de klinkerweg, om de doden weg te brengen.

Dominee Ursinus van Heidelberg is nog nooit zo druk geweest als nu. Dagelijks op ziekenbezoek, zonder telefoon of computer. Veel verdriet bij begrafenissen. Hij wordt bij stervenden geroepen, troost gezinnen waar verdriet is over een vader, een moeder, of beiden, of een of meer kinderen. Hij krijgt advies. 'U moet hier weg, straks wordt u ook nog besmet met het virus'. Het moedige antwoord van Gods trouwe knecht: 'Onmogelijk, het volk heeft juist nu Bijbelse troost en meelevens nodig'. Hij blijft.

Als Ursinus wandelt tussen de levenden en de doden, komt er een vraag op in zijn hart. Mensen willen troost om het gemis van hun geliefden, zeker. Maar zou er ook een troost zijn die véerder gaat, een troost in leven én sterven? Hij vindt het antwoord in Gods Woord. Vraag 1 van de Heidelbergse Catechismus is dan geboren. 'Wat is uw enige troost, beide in het leven en sterven?'

Het verschil tussen een vaccin en de Bijbelse troost? Volgens het woordenboek betekent vaccin: 'een middel dat, na toediening, mensen langdurig beschermt tegen een infectieziekte. Zodat ze door de vaccinatie bestand zijn tegen de gevolgen'. Mogelijk wat troost alleen voor het leven.

Maar Bijbelse troost geeft meer. Ter vergelijking: 'De enige troost is een middel dat, na toepassing, mensen voor eeuwig verlost van de zonde. Zodat ze door de wedergeboorte bestand zijn tegen de straf.

Troost in leven én sterven! Hét verlossende vaccin. Voor toen en nu!

Ds. Labee over:

Kerkelijke bevestiging van het huwelijk

Bij de meeste huwelijksaankondigingen staat (gelukkig) dat men 'Gods zegen wil vragen over het huwelijk'. Maar in het huwelijksformulier lezen we de uitdrukking 'kerkelijke bevestiging'. Moet dat niet meer aandacht krijgen?

niet tot de kerk als zodanig. Want ofschoon het huwelijk door God is ingesteld en een verbond Gods wordt genoemd, volgt daaruit toch niet, dat de legitimatie en ambtelijke bekrachtiging van de onderscheiden gevallen meer tot de taak van de kerk als zodanig zou behoren dan tot de politieke orde en regering. Want hier is juist door God de overheid ingesteld en Zijn dienaren genoemd'. De overheid 'voltrekt' dus in eigenlijke zin een huwelijk en aansluitend is de eerste gang van een echtpaar naar Gods huis. Er bestaat overigens een oud trouwdocument uit omstreeks 1800, waarbij de ambtenaar van de burgerlijke stand, voorafgaand aan de huwelijksvoltrekking, de vraag aan de orde stelt of het bruidspaar deze beslissende stap toch wel met God begonnen is! Tegelijk mag de uitdrukking 'kerkelijke bevestiging' ook best wat meer accent krijgen. Het is een zijspoor, maar de uitdrukking 'kerkelijke inzegening' is een term waaraan men gemakkelijk de gedachte verbindt dat de kerk op de een of andere manier haar zegen aan de jonggehuwden kan meedelen. De kerk heeft geen beschikking over een zegen of een gunst Gods. De kerk heeft de prediking te doen van Gods Woord en moet de Heere bidden om

Kerkelijke voorbede

Er zou over deze vraag heel veel te schrijven zijn, maar we beperken ons tot de hoofdlijn. Het was met name ds. G. Voetius (1589-1676) die Schriftuurlijk hierover geschreven heeft. De huwelijksluiting noemde hij een zaak van de publieke overheid. Terwijl in Gods huis de voorbede gedaan dient te worden voor het gesloten huwelijk. Zo heeft Voetius geschreven: 'Maar de bevestiging of geldigverklaring en legitimatie, en de publieke bekendmaking daarvan, behoort eigenlijk, en in de onmiddellijke zin, tot de algemene menseelijke gemeenschap en burgerlijke samenleving en tot de taak van haar leiders, maar

Zijn zegen. Maar dat woord 'bevestigen' is meer dan alleen voorbede en het afsmecken van Gods zegen door de tijd naar de eeuwigheid. Toegebeden wordt: 'Zo wille onze Heere God uw voornemen bevestigen'. Allermeest wijzen we erop dat de kerk de herderlijke zorg heeft te vervullen door toezicht te houden op het sluiten van huwelijken. De kerkenraad kan het voltrekken van een huwelijk voor de burgerlijke overheid niet tegenhouden, maar kan door het weigeren van de kerkelijke bevestiging wel duidelijk maken dat dit geschiedt zonder zijn instemming en tot zijn ongenoegen. De kerkenraad moet toezien dat de leden der gemeente huwen met inachtneming van Gods geboden. En is dit niet zo, dan waarschuwt en vermaant de kerk ook door een dergelijk huwelijk in de kerk niet te bevestigen. En als het ja-woord als kerkelijke eed klinkt, reikt dat verder dan het ja-woord voor de burgerlijke overheid of het erewoord aan elkaar. Voor Gods aangezicht wordt onder meer uitgesproken elkaar nimmermeer te verlaten en heilig met elkaar te leven.

Kerkelijke gemeente

We willen nog kort op de tweede vraag ingaan: 'Is het verplicht in het eigen kerkgebouw om Gods zegen te vragen?' De praktijk in onze gemeentekring is hierin niet eenduidig, omdat een kerkenraad bevoegd is hierover besluiten te nemen. Persoonlijk hechten we echter bijzonder aan het eigen kerkgebouw. Natuurlijk zijn er prachtige kerken waarin de plechtigheid kan plaatsvinden, kerken met een rijke architectuur of een beroemd orgel. Soms lijkt het wat grootte betreft ook meer passend. Maar behalve minder positieve ervaringen (dat er soms naast de kansel in decembertijd een metershoge kerstboom prijkt, dat de preek gehouden moet worden achter een 'blokfluit-standaard' of dat de vaste organist niet iso-ritmisch leek te kunnen spelen), is er een doorslaggevend argument. Een huwelijk is een plechtigheid die thuishoort in de gemeente! Dan is het toch de bedoeling dat we op die plaats samenkomen?

Ten slotte, we zijn altijd weer blij als (jonge) mensen hun huwelijksleven willen beginnen in Gods huis. En met stille vreugde mag de zegenbede worden uitgesproken: 'Onze lieve Heere God vervulle u met Zijn genade, en geve u dat gij in alle godzaligheid, liefde en enigheid, lang en heilig, samen leven moogt.'

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.

